

§ 845

Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta laiksi maantielain muuttamisesta

HEL 2017-008028 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti antaa liikenne- ja viestintäministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta laiksi maantielain muuttamisesta seuraavan lausunnon:

Yleiset huomiot esityksestä

Maanteiden parantamishankkeiden yhteydessä syntyviä kustannuksia rahoitetaan yhä enemmän kaupunkien verorahoista, vaikka valtio kerää kaikki tieliikenteen erityisverot. Tämä kehitys on ollut jo pitkään väärän suuntaista. Uudistuksessa tulisi määrätä entistä tarkemmin ja oikeudenmukaisemmin maanteiden tienpidon kokonaisuuden kustannusjaosta.

Valtion osallistuminen ns. kaupungin maankäytöstä johtuvien hankkeiden kustannuksiin on jatkossakin erittäin perusteltua. Uuden maankäytön keskittäminen yhdyskuntarakenteen kannalta tiiviisti ja keskeisten liikenneyhteyksien varteen on kestävä yhdyskuntarakenteen kehittämisen johtava periaate, johon valtiokin on useissa strategioissaan sitoutunut.

Huomiot lain 1 lukuun Yleiset säännökset

Tiivis yhteistyö tienpidossa valtion ja Helsingin kaupungin välillä on jatkossakin erittäin tärkeätä, sillä valtio on maanteiden omistaja ja maantieverkko säilyy liikenneviraston hallinnassa.

Esityksen mukaan maantien käyttö on voimassa olevan lainsäädännön tavoin maksutonta. Helsingin seudun liikenne on esittänyt tienkäyttömaksujen valmistelua yhteistyössä valtion kanssa. Helsingin ja valtion yhdessä hyväksymässä Helsingin seudun ja valtion Mal-sopimuksessa todetaan seuraavaa: ”Liikenteen kysyntään vaikuttavan tiemaksun valmistelua jatketaan seudun ja valtion yhteistyönä. Valmistelun lähtökohdana on, että kerätyt varat voidaan käyttää seudun liikennejärjestelmän rahoittamiseen seudun yhteisesti päättämällä tavalla eikä menettely vähennä valtion pitkän aikavälin mukaista keskimääräistä liikenne-rahoitusta seudulla.”

Tienkäyttömaksuista on myös kansainvälisesti hyviä kokemuksia joukkoliikenteen ja pyöräilyn palveluiden ja infrastruktuurin rahoittamisessa

11.09.2017

sekä olevan infrastruktuurin kysyntäpiikkien tasaamisessa. Edellä todetun perusteella Helsingin näkemyksen mukaan lainsäädännön tulisi mahdollistaa tienkäyttömaksut.

Huomiot lain uuteen 1 a lukuun Liikennejärjestelmäsuunnittelu

Lakiesitys ei sisällä liikennejärjestelmäsuunnittelun kannalta merkittävää muutosta, koska laissa ei säädetä kaupunkiseuduilla tehtävästä liikennejärjestelmäsuunnittelusta ja Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelusta vastaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL). Maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa tulee huomioida Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelun tavoitteet ja erityispiirteet, jotta suunnitelmat ovat yhdenmukaisia.

Valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan sisällytettävä liikennejärjestelmän 10-12 vuoden rahoitus- ja toimenpideohjelma parantaa tienpidon ennakoitavuutta ja tuo siihen kaivattua pitkäjännitteisyyttä.

Huomiot lain uuteen 1 b lukuun Valtion ja maakunnan välinen suhde

Tienpidon rahoituksen kohdentamisessa maakuntien kesken ja maakunnissa tulisi huomioida erityisesti maanteiden liikennemäärät (tavara-, joukko- ja autoliikenne) ja merkitys muun muassa maan elinkeinoelämän toimivuuden kannalta.

Huomiot lain 2 lukuun Maantien suunnittelu

Yleissuunnitelmien ja tiesuunnitelmien laatiminen jakautuu jatkossa tienpidon yhteistyöalueelle ja tienpitäjälle (valtio). Kun rahoitus ja henkilöstöresurssit jaetaan maakuntauudistuksen ja maantielain muutosten myötä useampaan tulosityksikköön, on riskinä, että yksikkökustannukset tulevat nousemaan pitkällä aikavälillä.

Helsingin kaupunki haluaa osallistua jatkossakin alueellaan olevien maanteiden yleissuunnitelmien ja tiesuunnitelmien laatimiseen. Yhteistyön ja vuorovaikutuksen tärkeys kunnan ja tienpitäjän välillä tulee kasvamaan entisestään lakiuudistuksen johdosta.

Huomiot lain uuteen 9 lukuun Maakuntauudistuksen voimaansäätämiseen liittyvät siirtymäsäännökset

Ei huomioita.

Huomiot lain muihin lukuihin (luvut 3-7)

Ei huomioita.

Muut huomiot

Ei muita huomioita.

Käsittely

Vastaehdotus:
Anni Sinnemäki:

Lisäys kohdan "Huomiot lain 1 lukuun Yleiset säännökset" loppuun:

"Esityksen mukaan maantien käyttö on voimassa olevan lainsäädännön tavoin maksutonta. Helsingin seudun liikenne on esittänyt tienkäyttömaksujen valmistelua yhteistyössä valtion kanssa. Helsingin ja valtion yhdessä hyväksymässä Helsingin seudun ja valtion Mal-sopimuksessa todetaan seuraavaa: "Liikenteen kysyntään vaikuttavan tiemaksun valmistelua jatketaan seudun ja valtion yhteistyönä. Valmistelun lähtökohtana on, että kerätyt varat voidaan käyttää seudun liikennejärjestelmän rahoittamiseen seudun yhteisesti päättämällä tavalla eikä menettely vähennä valtion pitkän aikavälin mukaista keskimääräistä liikenne-rahoitusta seudulla."

Tienkäyttömaksuista on myös kansainvälisesti hyviä kokemuksia joukkoliikenteen ja pyöräilyn palveluiden ja infrastruktuurin rahoittamisessa sekä olevan infrastruktuurin kysyntäpiikkien tasaamisessa. Edellä todetun perusteella Helsingin näkemyksen mukaan lainsäädännön tulisi mahdollistaa tienkäyttömaksut."

Kannattaja: Paavo Arhinmäki

Äänestys:

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan
EI-ehdotus: Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan

Jaa-äännet: 7

Terhi Koulumies, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Wille Rydman, Ulla-Marja Urho

Ei-äännet: 8

Paavo Arhinmäki, Jasmin Hamid, Veronika Honkasalo, Otso Kivekäs, Maria Ohisalo, Nasima Razmyar, Anni Sinnemäki, Thomas Wallgren

Kaupunginhallitus hyväksyi Anni Sinnemäen vastaehdotuksen mukaan muutetun ehdotuksen äänin 7 - 8.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

11.09.2017

Lisätiedot

Marko Karvinen, strategiapäällikkö, puhelin: 310 36257
marko.karvinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi maantielain muuttamisesta
- 2 Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle laiksi maantielain muuttamisesta
- 3 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto kaupunginhallitukselle

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Liikenne- ja viestintäministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Liite 2

Liite 3

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää antaa liikenne- ja viestintäministeriölle hallituksen esitysluonnoksesta laiksi maantielain muuttamisesta seuraavan lausunnon:

Yleiset huomiot esityksestä

Maanteiden parantamishankkeiden yhteydessä syntyviä kustannuksia rahoitetaan yhä enemmän kaupunkien verorahoista, vaikka valtio kerää kaikki tieliikenteen erityisverot. Tämä kehitys on ollut jo pitkään väärän suuntaista. Uudistuksessa tulisi määrätä entistä tarkemmin ja oikeudenmukaisemmin maanteiden tienpidon kokonaisuuden kustannusjaosta.

Valtion osallistuminen ns. kaupungin maankäytöstä johtuvien hankkeiden kustannuksiin on jatkossakin erittäin perusteltua. Uuden maankäytön keskittäminen yhdyskuntarakenteen kannalta tiiviisti ja keskeisten liikenneyhteyksien varteen on kestävä ja yhdyskuntarakenteen kehittämisen johtava periaate, johon valtiokin on useissa strategioissaan sitoutunut.

Huomiot lain 1 lukuun Yleiset säännökset

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

11.09.2017

Tiivis yhteistyö tienpidossa valtion ja Helsingin kaupungin välillä on jatkossakin erittäin tärkeätä, sillä valtio on maanteiden omistaja ja maantieverkko säilyy liikenneviraston hallinnassa.

Huomiot lain uuteen 1 a lukuun Liikennejärjestelmäsuunnittelu

Lakiesitys ei sisällä liikennejärjestelmäsuunnittelun kannalta merkittävää muutosta, koska laissa ei säädetä kaupunkiseuduilla tehtävästä liikennejärjestelmäsuunnittelusta ja Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelusta vastaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL). Maakunnallisessa liikennejärjestelmäsuunnittelussa tulee huomioida Helsingin seudun liikennejärjestelmäsuunnittelun tavoitteet ja erityispiirteet, jotta suunnitelmat ovat yhdenmukaisia.

Valtakunnalliseen liikennejärjestelmäsuunnitelmaan sisällytettävä liikennejärjestelmän 10-12 vuoden rahoitus- ja toimenpideohjelma parantaa tienpidon ennakoitavuutta ja tuo siihen kaivattua pitkäjännitteisyyttä.

Huomiot lain uuteen 1 b lukuun Valtion ja maakunnan välinen suhde

Tienpidon rahoituksen kohdentamisessa maakuntien kesken ja maakunnissa tulisi huomioida erityisesti maanteiden liikennemäärät (tavara-, joukko- ja autoliikenne) ja merkitys muun muassa maan elinkeinoelämän toimivuuden kannalta.

Huomiot lain 2 lukuun Maantien suunnittelu

Yleissuunnitelmien ja tiesuunnitelmien laatiminen jakautuu jatkossa tienpidon yhteistyöalueelle ja tienpitäjälle (valtio). Kun rahoitus ja henkilöstöressit jaetaan maakuntauudistuksen ja maantielain muutosten myötä useampaan tulosityksikköön, on riskinä, että yksikkökustannukset tulevat nousemaan pitkällä aikavälillä.

Helsingin kaupunki haluaa osallistua jatkossakin alueellaan olevien maanteiden yleissuunnitelmien ja tiesuunnitelmien laatimiseen. Yhteistyön ja vuorovaikutuksen tärkeys kunnan ja tienpitäjän välillä tulee kasvamaan entisestään lakiuudistuksen johdosta.

Huomiot lain uuteen 9 lukuun Maakuntauudistuksen voimaansäilytys siirtymäsäännökset

Ei huomioita.

Huomiot lain muihin lukuihin (luvut 3-7)

Ei huomioita.

Muut huomiot

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

F10680001200062637

Alv.nro

F102012566

Ei muita huomioita.

Esittelijän perustelut

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt 5.7.2017 kaupungeilta ja muilta jakelussa mainituilta tahoilta lausunnot hallituksen esitysluonnoksesta maantielain (503/2005) muuttamiseksi 4.9.2017 mennessä.

Esityksen tavoitteena on maakuntaudistuksen täytäntöön paneminen siirtämällä esitettävän maakuntalain 6 §:n 1 momentin 14 kohtaan sisältyvät liikennettä ja tienpitoa koskevat tehtävät valtiolta maakunnille. Lakkaavista elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista siirrettäisiin lisäksi eräitä tehtäviä Liikennevirastoon. Valtio toimisi edelleen maanteiden omistajana, ja tienpidon rahoitus toteutettaisiin erillisrahoituksena.

Esityksessä maantielain nimikettä ehdotetaan muutettavaksi laiksi liikennejärjestelmästä ja maanteistä sekä soveltamisalaa vastaavasti laajennettavaksi. Lakiin ehdotetaan sisällytettäväksi valtakunnallista ja maakunnissa tapahtuvaa liikennejärjestelmäsuunnittelua koskevat uudet säännökset ja maanteiden luokitteluun pohjautuvat palvelutasoa koskevat nykyistä täsmällisemmät säännökset. Esitykseen sisältyvät myös ehdotukset maakuntaudistuksen edellyttämäksi uudeksi sääntelyksi koskien maanteiden tiepidon järjestämistä maakuntien ja valtion yhteistyönä sekä tähän liittyvistä ohjaus-, sopimus- ja muista järjestelyistä.

Esityksen keskeisenä tavoitteena on varmistaa maantieverkon valtakunnallinen yhtenäisyys sekä maanteiden riittävä palvelutaso joka puolella maata. Esityksellä selkeytettäisiin valtion ja maakunnan välistä toimivaltajakoa liikenne- ja tienpitotehtävissä.

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausunnonantajia pyydetään erityisesti kiinnittämään huomiota tienpidon järjestämisen ja ohjauksen toteutustapaan, arvioimaan esitettyä valtakunnallista ja maakunnallista liikennejärjestelmäsuunnittelukokonaisuutta, arvioimaan maakuntien ja valtion välistä yhteistyötä, sekä tarkastelemaan eri toimijoiden roolia näissä edellä mainituissa kokonaisuuksissa.

Helsingin kaupungin hallintosäännön mukaan kaupungin lausunnot antaa kaupunginhallitus. Kaupunginhallituksen lausuntoa varten on pyydetty lausunto kaupunkiympäristön toimialalta, koska toimialalautakunnalla ei ole ollut kokousta lausunnonle asetetun tiiviin aikataulun puitteissa.

Lausuntopyyntö, esitysluonnos ja kaupunkiympäristön toimialan lausunto ovat asian liitteinä.

11.09.2017

Asia/57

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä laiksi maantielain muuttamisesta
- 2 Hallituksen esitysluonnos eduskunnalle laiksi maantielain muuttamisesta
- 3 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto kaupunginhallitukselle

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Liikenne- ja viestintäministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1
Liite 2
Liite 3

Tiedoksi

Kaupunginkanslia
Kaupunkiympäristön toimiala

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 04.09.2017 § 779

HEL 2017-008028 T 03 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

04.09.2017 Pöydälle

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

11.09.2017

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Sanna Vesikansan ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Mauno Rönkkö, erityissuunnittelija, puhelin: 310 46768
mauno.ronkko(a)hel.fi